

În toamna anului 1980, la aproximativ 600 m sud-est de satul Șuletea, pe stînga pîrîului Șipote, în punctul ce poartă numele apei, s-a descoperit a necropolă ce aparține orizontului cultural Sîntana de Mureș-Cerneahov.

Stațiunea a fost descoperită cu prilejul desfundării terenului destinat plantării viței de vie. La circa 200 m spre nord se află o așezare deja cunoscută destul de bine în literatura de specialitate¹, distrusă și ea acum patru ani tot de lucrările agricole. În urma primei analize a materialului descoperit în ambele stațiuni, nu este exclusă ideea ca această necropolă să fi aparținut celor ce au locuit așezarea deja cunoscută.

Adîncimea maximă la care s-a desfundat terenul nu depășește 0,70—0,75 m, deci în acest strat s-au descoperit mormintele ce vor fi luate în discuție. În verificările de pe teren, făcute de noi imediat după executarea lucrărilor, au fost scoase la iveală urmele a 11 morminte, unul de inhumație și 10 de incineratie². Este vorba de o necropolă birituală, iar existența unui singur mormint de inhumație se poate explica și prin adîncimea relativ mică la care s-a putut cerceta terenul.

Prezentăm mai jos o descriere a obiectelor de inventar, recuperate pe morminte, în măsura în care aceasta a fost posibilă.

Mormintul 1. Inhumație. Scheletul a fost deranjat, nu se poate preciza poziția acestuia. Inventarul este reprezentat de o singură căniță lucrată la roată din pastă fină, cenușie, cu baza dreaptă (diametrul 3,7 cm), corpul bombat (înălțimea 6,7 cm), gîtul larg, evazat, buza rotunjită și mai îngroșată în interior (diametrul gurii 7,6 cm) (Fig. 1/5 ; 4/6).

Mormintul 2. Incineratie. Resturi de oase calcinate găsite împreună cu fragmente ceramice și mărgelile. S-a păstrat partea de jos a unei căni, lucrată la roată, din pastă fină, de culoare brun-cărămizie, baza cilindrică (diametru 4,2 cm), corpul ușor bombat păstrează urma unei

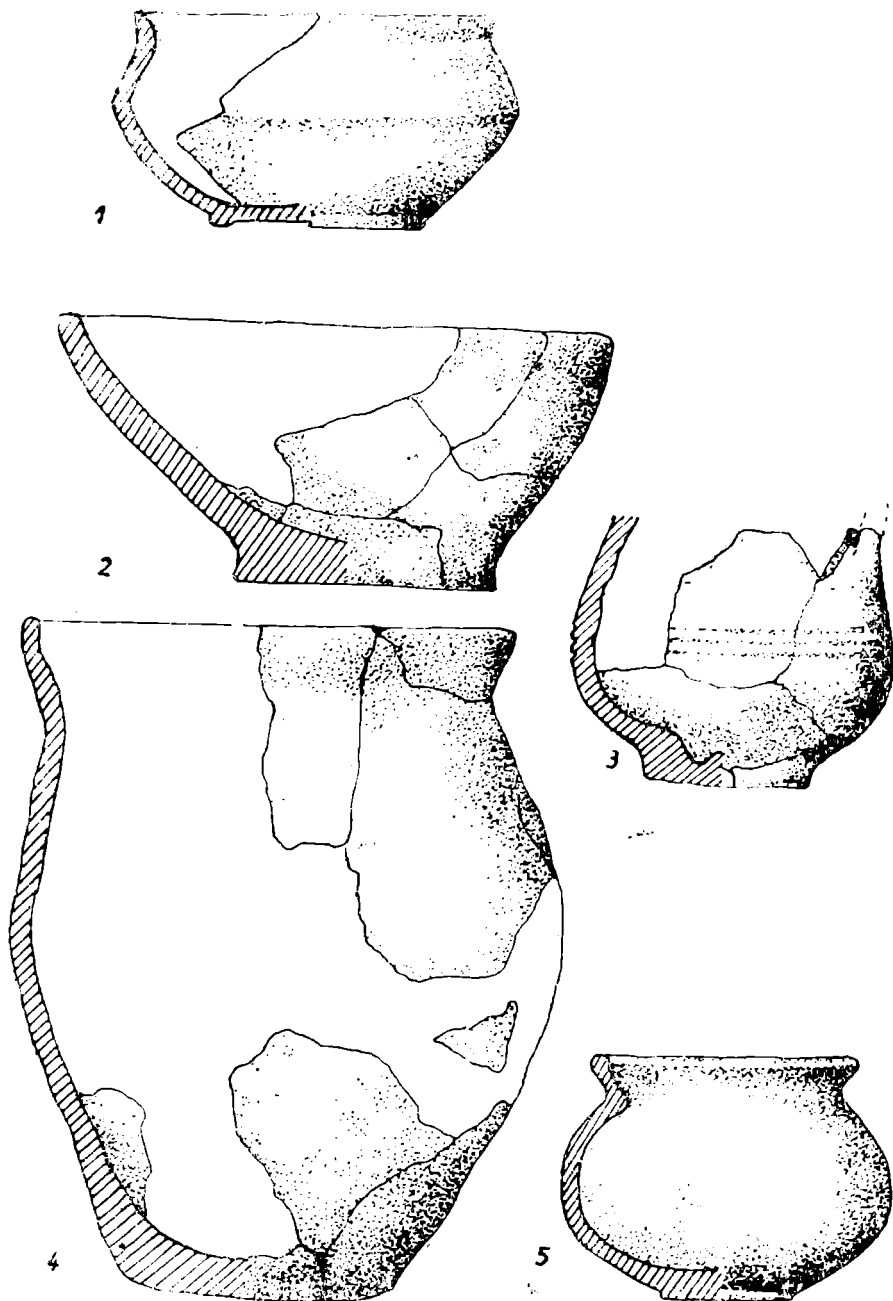

Fig. 1. Șuletea. 1—5, ceramică descoperită în morminte.

Fig. 1. Șuletea. 1—5, céramique découverte dans les sépultures.

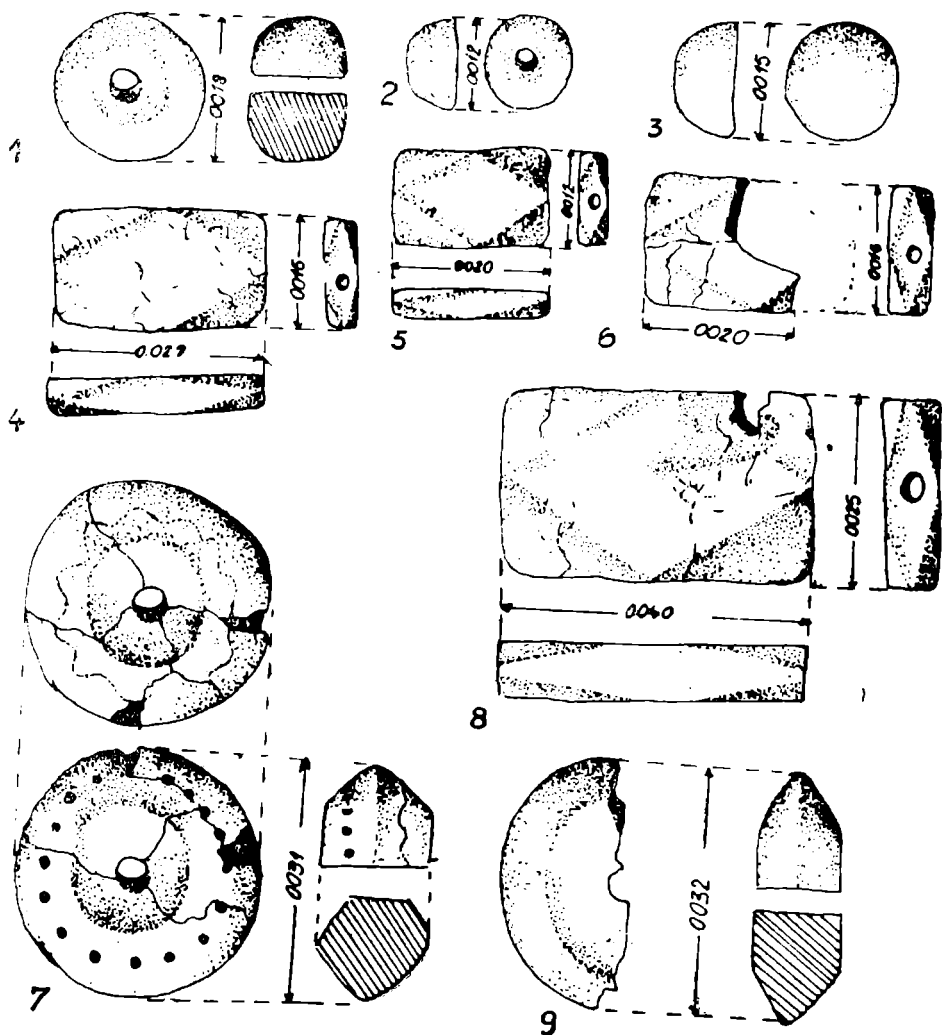

Fig. 2. Șuletea. 1—6, 8, mărgelile; 7, 9, fusaiiole.

Fig. 2. Șuletea. 1—6, 8, perles en verre; 7—9, fusaioles.

torți, înălțimea actuală 7,9 cm (Fig. 1/2; 4/4). Din inventar mai face parte și baza altui vas, cilindrică, îngroșată, lucrată din pastă poroasă cu pietricele în compoziție, de culoare cenușiu cărămizie, la baza corpului este ornamentată cu linii scurte, incizate orizontal, cât și gîtul și toarta unei căni lucrate din aceeași pastă. La acestea se mai adaugă două mărgelile poliedrice, fațetate, din cornalină, una roșie cu pete albicioase și alta cafenie cu umbre roșietice (Fig. 2/4, 5; 3/4).

Mormîntul 3. Incinerăție. Este singurul mormînt din care s-a păstrat urna și capacul (Fig. 1/2, 4; 4/3, 5). Urna este reprezentată de un vas borcan lucrat cu mîna, din pastă grosolană, de culoare cenușiu cărămizie, baza plată (diametrul 8 cm), corpul zvelt, ușor bombat (înălțimea 20 cm), gîtul larg, buza evazată și rotunjită. Drept capac a fost folosită o cătuie, lucrată din aceeași pastă, cu picior cilindric, masivă, cu pereții oblici și buza rotunjită. S-au recuperat și trei mărgelile fragmentare din cornalină, poliedrice, fațetate, dintre care, una păstrată aproape întreagă, are dimensiuni mai mari (3,9×2,3 cm) (Fig. 2/6, 8; 3/4).

Mormîntul 4. Incinerăție. În jurul cîtorva oase calcinate s-au descoperit puține resturi de la un castron cu baza inelară și buza cu profil în T, lată de 6,6 cm, ornamentată pe fața superioară cu trei nervuri, două pe marginea acesteia și una mediană, cât și o parte din baza altui vas lucrat cu mîna.

Mormîntul 5. Incinerăție. În acest caz oasele calcinate și inventarul au fost împrăștiate pe o suprafață mai mare. S-au strîns resturile

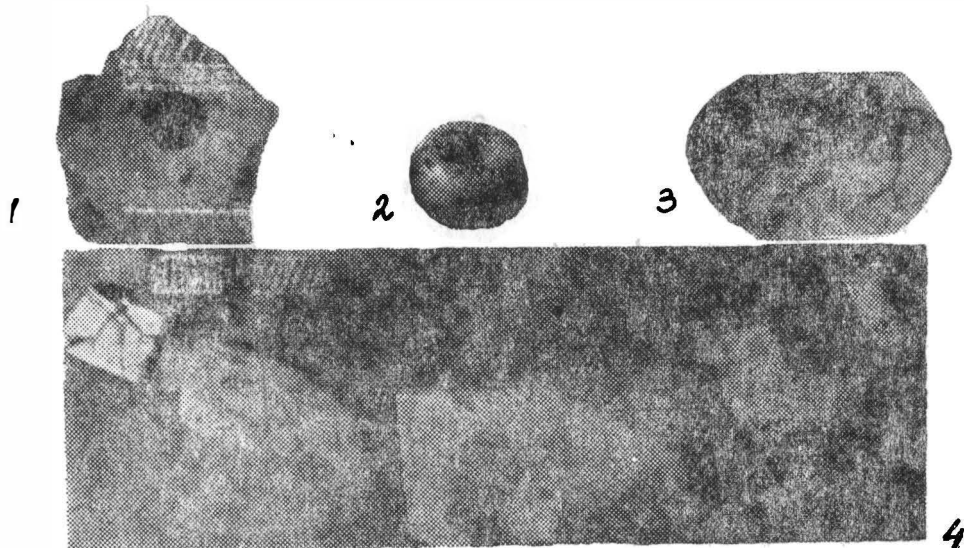

Fig. 3. Șuletea. 1—2, 4, mărgelile; 3, fusaioală.

Fig. 3. Șuletea. 1—2, 4, perles en verre; 3, fusaioles.

de la mai multe vase : două vase fragmentare lucrate la roată, dintr-o pastă zgrunțuroasă ce are ca degresant pietricele, de culoare cărămiziu cenușie, din unul s-a păstrat numai partea de jos, iar altul, aproape întreg, are baza dreaptă, corpul bombat, ornamentat cu ușoare incizii, gîtul scurt, buza răsfrîntă și rotunjită. Dintre fragmentele ceramice ieșite în preajma mormintului, remarcăm gîtul unui vas cu buza ascuțită, din pastă cu cioburi ca degresant, lucrată cu mîna.

Mormintul 6. Incinerație. Din urnă au mai rămas cîteva fragmente de la o oală, lucrată cu mîna din pastă cu cioburi pisate ca degresant, are corpul bombat, gîtul larg, înclinat spre exterior, buza rotunjită.

Mormintul 7. Incinerație. Din inventarul ceramic s-a putut restaura un vas-castronaș, cu baza inelară, corpul ditronconic, gîtul larg și îngust, buza rotunjită, lucrat din pastă cenușie, fină (Fig. 1/1 ; 4/1). S-au descoperit și două fusairole bitronconice, dintre care una este frumos ornamentată pe cele două fețe ale ei, pe una cu un rînd orizontal de adîncituri, iar pe cealaltă cu un val incizat.

Mormintul 8. Incinerație. În afară de oasele calcinate au apărut cîteva fragmente ceramice de la un vas piriform, cu umărul înălțat și marcat de două rînduri de caneluri, pastă cenușie, poroasă, iar ca degresant are nisip.

Mormintul 9. Incinerație. Din resturile ceramice găsite la suprafața solului fac parte : două castronașe asemănătoare, unul lucrat din pastă roșie, fină, corp bitronconic, gîtul înalt, baza rotunjită, răsfrîntă în afară ; altul din pastă fină, cenușie, fund plat, tăiat cu sfoara, corp bitronconic, buza răsfrîntă în afară și rotunjită. Dintr-un alt vas, lucrat din pastă cu pietricele în compoziție, la roată, poros, s-a păstrat baza tăiată cu sfoara și o parte din corpul ornamentat cu incizii orizontale. Mai sînt și cîteva fragmente de la un vas lucrat cu mîna, în compoziție cu pietricele și cioburi pisate, cu urme de ardere secundară.

Mormintul 10. Incinerație. Între oasele calcinate și împrăștiate la suprafața terenului s-a descoperit baza unui vas lucrat cu mîna, dintr-o pastă ce are ca degresant cioburi pisate și două mărgelile, una din cornalină, de formă prismatică cu muchiile finisate și alta din ceramică, modelată aproximativ semisferic, cu perforare cilindrică (Fig. mică, modelată aproximativ semisferic, cu perforare cilindrică (Fig. 2/2).

Mormintul 11. Incinerație. Se pare a fi fost mai bogat decît celelalte : două străchini fragmentare, bitronconice, lucrate dintr-o pastă roșie, una cu gîtul mai scurt, cu buza răsfrîntă în afară și rotunjită, celălalt cu gîtul mai lung iar baza doar ușor rotunjită și răsfrîntă în afară. S-au descoperit un fragment de la un castron cu buza cu profil în T și mai multe fragmente de la un vas lucrat la roată din pastă poroasă, cărămizie și alte fragmente de la vase lucrate cu mîna. Din inventar mai fac parte și o mărgică relativ cilindrică, din lut, o semisferă tot din lut și o mărgică destul de distrusă, din cornalină cu o perforare cilindrică (Fig. 2/1, 3 ; 3/1, 2).

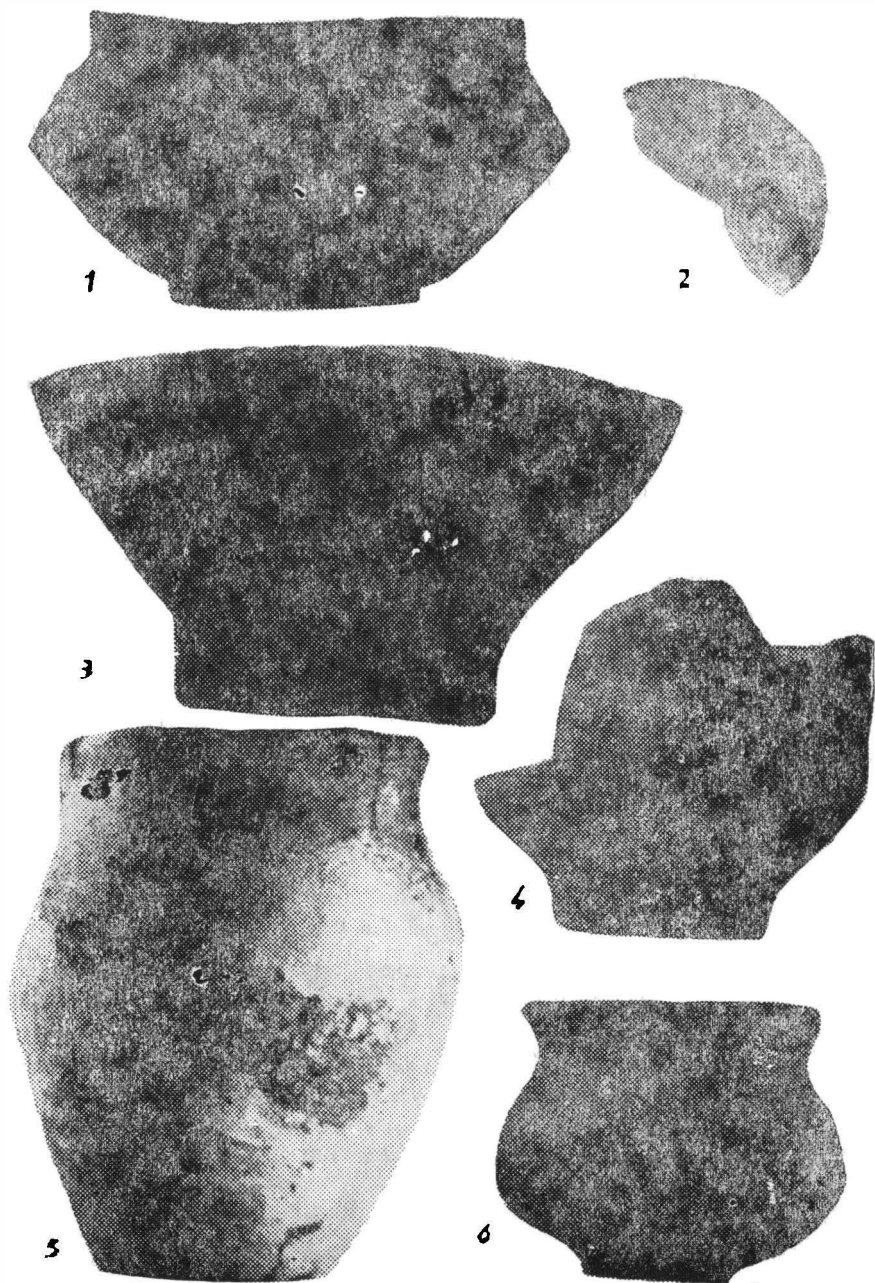

Fig. 4. Șuletea. 1, 3—6, ceramică ; 2, fusaioală.

Fig. 4. Șuletea. 1, 3—6, céramique ; 2, fusaiole.

Materialul prezentat mai sus își găsește numeroase analogii atât în necropolele cit și în așezările ce aparțin culturii Sintana de Mureș. Prin forma vaselor, tipul de înmormântare, prin obiectele de podoabă descoperite aici se poate încadra în linii mari în cultura materială cunoscută în Moldova în sec. IV e.n. Materialul prezentat mai sus se alătură numărului, pînă în prezent destul de mare, al necropolelor și așezărilor cercetate prin săpături arheologice de mai mică sau mai mare amploare, atât în județul Vaslui, la Valea Seacă — Bîrlad³, I-vești⁴, Fedești⁵, Banca⁶, cit și în Moldova și în Muntenia: Lețcani — Iași⁷, Doina Girov — jud. Neamț⁸, Izvorul, Olteni sau Independența⁹. Prezentarea făcută de noi aici nu rezolvă multe din problemele pe care le ridică studierea unei necropole și mai ales pe acelea de ordin stratigrafic, ce nu pot fi lămurite decît printr-o cercetare sistematică a necropolei.

NOTE

¹ Gh. Coman, *Statornicie, continuitate*, București, 1980, p. 233.

² Materialele recuperate au intrat ca obiecte de patrimoniu în colecțiile Muzeului județean Vaslui, nr. inv. 15 141 — 15 157.

³ V. Palade, *Noi ateliere de lucrat piepteni din corn de cerb din secolul al IV-lea e.n. la Valea Seacă — Bîrlad*, în *Carpica*, II, 1969, p. 233—252.

⁴ V. Palade, *Mormînt de inhumație din sec. al IV-lea, descoperit la Ivești*, în *C. I.*, Iași, 1970, p. 73—76.

⁵ V. Palade, *Un nou centru de prelucrare a cornului de cerb în secolul al IV-lea e.n. la Fedești, com. Suletea*, în *Carpica*, I, 1971, p. 207—214.

⁶ *Ibidem*.

⁷ C. Andrei — Bloșiu, *Sondajul din necropola de tip Sintana de Mureș de la Lețcani — Iași*, în *AM*, VI.

⁸ A. Buzilă, P. Hălăucescu, *Două morminte din secolul al IV-lea e.n. de la Doina — Girov, județul Neamț*, în *Carpica*, 1972, p. 99—104.

⁹ B. Mitrea, C. Preda, *Necropole din secolul al IV-lea e.n. din Muntenia*, București, 1966.

LA NÉCROPOLE DU IVe SIÈCLE DE ȘULETEA — VASLUI

R é s u m é

Les recherches archéologiques entreprises dans les dernières années dans le département de Vaslui, ont abouti à signaler un nombre assez grande de stations archéologiques et de nécropoles qui datent du IV-eme siècle de notre ère.

L'une de ces nécropoles est la nécropole de Șuletea — „Șipote”, qui nous a été signalée par les objets archéologiques mis au jour par les travaux agricoles — plantations de la vigne.

Dans l'article sont présentées onze sépultures trouvées à Șuletea (dix sépultures à incinération et une sépulture à inhumation — en partie endommagées).

Les objets archéologiques qu'on a pu sauver nous permettent de situer cette nécropole au IV-ème siècle de n.è. et de la rattacher à la culture Sântana de Mureș — Cerneahov.